

Sygn. akt IV U 1379/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania D. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 18 listopada 2015 r. (Nr (...))

w sprawie D. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty socjalnej

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo D. P. do stałej renty socjalnej od 1 listopada 2015 roku;

II. nakazuje wypłacić z sum Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) na rzecz adv. M. B. prowadzącej Kancelarię Adwokacką w S. kwotę 221,40 (dwieście dwadzieścia jeden i 40/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz D. P. z urzędu.

Sygn. akt: IV U 1379/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 18 listopada 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.4 ustawy z 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej odmówił D. P. prawa do renty socjalnej wskazując, że u ubezpieczonego nie stwierdzono całkowitej niezdolności do pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożył D. P. wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołania podniósł, że ukończył szkołę specjalną dla osób z upośledzeniem umysłowym. Przez krótki okres był osobą bezrobotną, a następnie – około 1993r. przyznano mu rentę socjalną, którą pobierał do października 2015r. Obecnie ma 41 lat, a stan jego zdrowia ulega stopniowemu pogorszeniu. Ma zdiagnozowaną schizofrenię paranoidalną i zaburzenia osobowości. Jest niezdolny do samodzielnej egzystencji, a tym bardziej do podjęcia jakiejkolwiek pracy. Nie radzi sobie z czynnościami dnia codziennego, takimi jak zakupy, czy przygotowanie posiłków. W tych okolicznościach decyzja organu rentowego powinna być zmieniona poprzez przyznanie mu prawa do renty socjalnej (odwołanie wraz z załącznikami k.1-4 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że zaskarżona decyzja wydana została na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 9 listopada 2015r., która nie

stwierdziła u ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy, a odwołanie nie daje podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.5-6 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony D. P. do 31 października 2015r. był uprawniony do renty socjalnej (decyzja z 17 października 2012r. o ustaleniu prawa do renty socjalnej do 31 października 2015r. k.35 akt rentowych za wnioskiem z 13 czerwca 2006r.). W dniu 1 września 2015r. wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonego o ustalenie prawa do renty socjalnej na dalszy okres (wniosek k.49 akt rentowych). Rozpoznając wniosek organ rentowy skierował ubezpieczonego na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 15 października 2015r. ustalił, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika z 15 października 2015r. k.51 akt rentowych).

Na skutek sprzeciwu ubezpieczonego od powyższego orzeczenia lekarza orzecznika ubezpieczony skierowany został na badanie przez komisję lekarską ZUS, która w orzeczeniu z 9 listopada 2015r. stwierdziła, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy (sprzeciw ubezpieczonego od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS k.6 akt rentowych – tom dokumentacji medycznej i orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 9 listopada 2015r. k.54 akt rentowych). Na podstawie powyższego orzeczenia, zaskarżoną decyzją z 18 listopada 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej od 1 listopada 2015r. (decyzja z 18 listopada 2015r. k.55 akt rentowych).

Ubezpieczony ma 42 lata, ukończył szkołę specjalną zawodową w zawodzie ślusarz, nigdy nie pracował zawodowo (okoliczności niesporne).

Ubezpieczony jest upośledzony umysłowo w stopniu umiarkowanym i występują u niego organiczne uszkodzenia centralnego układu nerwowego. Ponadto cierpi na zaburzenia adaptacyjne z zaburzeniami zachowania i zaburzenia świadomości w wywiadzie oraz rzadkie napady padaczkowe w wywiadzie. Ubezpieczony leczy się ambulatoryjnie w (...) w G.. Dotychczas był dwukrotnie leczony szpitalnie na oddziale psychiatrycznym SP ZOZ w Ł.. Po raz pierwszy od 19 lutego 2011r. do 11 marca 2011r. z rozpoznaniem „Zaburzenia osobowości i zachowania u osoby upośledzonej umysłowo w stopniu lekkim” i kolejny raz od 7 grudnia 2015r. do 22 grudnia 2015r. z rozpoznaniem „Zaburzenia osobowości i zachowania u osoby upośledzonej umysłowo w stopniu umiarkowanym. Halucynozja organiczna”. Kontakt z ubezpieczonym jest utrudniony, niechętnie nawiązuje on kontakt werbalny, jego wypowiedzi są szczątkowe, nielogiczne, czasem bez związku, prezentuje ubogi zakres wiedzy o świecie i słownictwa, mówi niewyraźnie. Ma kłopoty z myśleniem abstrakcyjnym, sądzeniem, planowaniem, porównywaniem. Nastrój ma nieprawidłowo podwyższony, wesołkowaty, afekt niedostosowany do wypowiedzanych treści, pamięć wyraźnie osłabioną. Wypowiedzi ubezpieczonego oraz specyficzne cechy fenotypowe świadczą o występowaniu u niego upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Ubezpieczony jest ewidentnie uzależniony od otoczenia, występuje u niego zaburzony krytycyzm i brak możliwości uczenia się. W takim stanie zdrowia psychicznego i funkcjonowania intelektualnego ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia sprawności, które powstało przed ukończeniem 18. roku życia i niezdolność ta ma charakter trwały. Opisany stan zdrowia ubezpieczonego powoduje, że wymaga on również opieki osób drugich. Rozpoznana u ubezpieczonego padaczka z rzadkimi napadami nie powoduje u ubezpieczonego całkowitej niezdolności do pracy (opinia biegłego z zakresu medycyny pracy L. M. k.89 akt sprawy oraz opinia biegłego psychiatry M. K. (1) k.108-114 akt sprawy oraz opinia biegłego neurologa W. D. k.44 akt sprawy).

W dniu 27 lutego 2016r. zmarła matka ubezpieczonego A. P. (odpis skrócony aktu zgonu A. P. k.28 akt sprawy). Ubezpieczony do chwili śmierci matki mieszkał z nią w S. i pozostawał pod jej opieką. Po śmierci matki, siostra ubezpieczonego D. C. wystąpiła do Sądu Rejonowego w Garwolinie – Wydziału Rodzinnego i Nieletnich z wnioskiem o umieszczenie ubezpieczonego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym motywując ten wniosek złym stanem zdrowia ubezpieczonego i niemożnością samodzielnego zaspokajania przez niego potrzeb życiowych. Prawomocnym postanowieniem z 22 kwietnia 2016r. wydanym w sprawie III RNs 54/16 Sąd Rejonowy w Garwolinie uwzględnił powyższy wniosek i orzekł o umieszczeniu ubezpieczonego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym bez jego zgody (wniosek i postanowienie Sądu Rejonowego w Garwolinie z 22 kwietnia 2016r. k.2 i 22 akt Sądu Rejonowego w

Garwolinie o sygnaturze akt III RNs 54/16). Z uwagi na brak miejsc w zakładzie opiekuńczo-leczniczym ubezpieczony nie został umieszczony w takim zakładzie. W związku z powyższym przed Sądem Rejonowym w Garwolinie zostało wszczęte postępowanie o umieszczenie ubezpieczonego w domu pomocy społecznej. W toku tej sprawy, toczącej się pod sygnaturą akt III RNs 132/16, wywołana została opinia biegłego psychiatry M. K. (2), w której biegły rozpoznał u ubezpieczonego chorobę psychiczną w postaci halucynozy organicznej oraz upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i stwierdził, że ubezpieczony nie jest zdolny do samodzielnego zaspokajania swoich podstawowych potrzeb życiowych, wymaga stałej opieki i pielęgnacji ze strony innych osób i bezwzględnie wymaga stacjonarnej opieki w warunkach domu pomocy społecznej (opinia biegłego psychiatry M. K. (2) k.108-114 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego D. P. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.4 ust.1 ustawy z 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2003r., Nr 135, poz.1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia albo w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego odmawiającej mu prawa do renty socjalnej wymagało ustalenia, czy ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało w w/w okresach. Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że decyzja organu rentowego powinna być zmieniona poprzez ustalenie ubezpieczonemu prawa do stałej renty socjalnej. Przeprowadzone w sprawie dowody z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy w osobie L. M. oraz biegłego psychiatry w osobie M. K. (2) dały bowiem podstawy do ustalenia, że ubezpieczony jest trwale całkowicie niezdolny do pracy. W sporządzonych opiniach, złożonych odpowiednio na k.89 oraz 108-114 akt sprawy w/w biegły stwierdzili, że ubezpieczony z powodu upośledzenia umysłowego, a zatem schorzenia – dysfunkcji powstałej przed ukończeniem 18. roku życia, które biegły psychiatra określił jako upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym, ubezpieczony nie tylko jest całkowicie niezdolny do pracy, ale i wymaga opieki oraz pomocy innych osób w zaspokajaniu swoich potrzeb życiowych. Opinia biegłego psychiatry w osobie M. K. (2) została sporządzona na potrzeby sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Garwolinie o umieszczenie ubezpieczonego w domu pomocy społecznej, ale wnioski płynące z tej opinii z całą pewnością są aktualne również na gruncie sprawy o rentę socjalną. Biegły wypowiedział się bowiem na okoliczność możliwości samodzielnego funkcjonowania ubezpieczonego wskazując, że stan zdrowia ubezpieczonego przemawia bezwzględnie za umieszczeniem ubezpieczonego w domu opieki społecznej, gdyż brak stałej opieki stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia ubezpieczonego (vide: wnioski opinii biegłego M. K. (2) k.114 akt sprawy). Nie ulega wątpliwości, że takie ustalenia mają istotne znaczenie w sprawie o rentę socjalną, w której konieczne jest ustalenie, czy osoba ubiegająca się o rentę jest całkowicie niezdolna do pracy, a nie sposób mówić o zdolności do pracy osoby, która wymaga stałej opieki w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i samodzielnego funkcjonowania. Należy podkreślić, że z opinią biegłego psychiatry M. K. (2) koresponduje w pełni w/w opinia biegłego z zakresu medycyny pracy, w której biegła L. M. zwróciła uwagę na ewidentną zależność ubezpieczonego od otoczenia, brak możliwości uczenia się, koncentracji i zaburzony krytycyzm ubezpieczonego, które w jej ocenie powodują, że ubezpieczony jest trwale całkowicie niezdolny do pracy. W ocenie biegłej nie można wskazać pracy, którą ubezpieczony, nigdy nie pracujący zawodowo mógłby podjąć (opinia k.89 akt sprawy). Analizując powyższe opinie Sąd doszedł do przekonania, że stanowią one wiarygodne dowody w sprawie. Opinie wydali specjaliści z zakresu medycyny, którzy przed ich wydaniem zapoznali się z dokumentacją medyczną ubezpieczonego i przeprowadzili jego badanie. Opinie są rzeczowe i należyte uzasadnione.

Należy wskazać, że w sprawie opiniował również zespół biegłych w składzie psychiatra M. D. i psycholog A. B., jednakże Sąd nie oparł na tej opinii swojego rozstrzygnięcia. W przekonaniu Sądu opinia w/w biegłych - którzy uznali ubezpieczonego za trwale częściowo niezdolnego do pracy ze względu na stan psychiczny - jako odosobniona nie stanowi miarodajnego dowodu w sprawie. Podkreślić trzeba, że biegły rozpoznał u ubezpieczonego pogranicze upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim i normy intelektualnej i rozpoznanie to istotnie odbiega nie tylko od

rozpoznania biegłego psychiatry M. K. (2) (z Krajowego Ośrodka (...) dla Nieletnich w G.), który rozpoznał u ubezpieczonego upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym obok halucynozy organicznej, ale również od rozpoznania postawionego przez Oddział Psychiatryczny Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ł., który po dwutygodniowym okresie hospitalizacji (od 7 grudnia 2015r. do 22 grudnia 2015r., a zatem krótko przed wydaniem opinii przez w/w biegłych) rozpoznał u ubezpieczonego zaburzenia zachowania u osoby upośledzonej w stopniu umiarkowanym oraz halucynozę organiczną (vide: karta informacyjna z leczenia szpitalnego ubezpieczonego z 22 grudnia 2015r. k.13 akt sprawy). Nie kwestionując kompetencji biegłych M. D. i A. B. wskazać należy, że postawione przez nich rozpoznanie co do istnienia u ubezpieczonego pogranicza upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim i normy intelektualnej (a nie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym) wynikało z jednorazowego badania psychiatryczno-psychologicznego ubezpieczonego (vide: opinia biegłych k.14).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że D. P. przysługuje prawo do stałej renty socjalnej od 1 listopada 2015r. ,tj. od dnia następnego po ustaniu poprzednio ustalonego prawa do renty na okres do 31 października 2015r.